

TERMINOLOGIE

822-1 Komunikace pozemní a letiště

A

Asfaltový beton je krytová (obrusná, nebo ložní) vrstva asfaltové směsi s uzavřenou zrnitostí kameniva.

Typy asfaltových směsí:

- ACO asfaltový beton pro obrusné vrstvy,
- ACL asfaltový beton pro ložní vrstvy,
- ACP asfaltový beton pro podkladní vrstvy,
- SMA asfaltový koberec mastixový.

Asfaltový koberec je krytová, popřípadě podkladní vrstva z asfaltové směsi, dělí se na:

- **asfaltový koberec mastixový** – obrusná vrstva s vysokým podílem drceného kameniva zpravidla přerušené zrnitosti, kde mezery kamenné kostry jsou převážně vyplněny mastixem,
- **asfaltový koberec drenážní** – vysoce mezerovitá obrusná vrstva, která je schopná odvádět vodu a snižovat hlučnost vozidel,
- **asfaltový koberec tenký** – obrusná vrstva asfaltové směsi a tloušťce 15 mm až 30 mm,
- **asfaltový koberec otevřený** – obrusná, ložní, nebo podkladní vrstva z asfaltové směsi otevřené zrnitosti,
- **asfaltové vrstvy s vysokým modulem tuhosti** – podkladní nebo ložní vrstva vozovek především na vozovkách s velkým dopravním zatížením (třída dopravního zatížení I, II a v úsecích s pomalou zastavující dopravou), zejména na nestmelených podkladních vrstvách.

Asfalt litý je živичný povlak ze směsi polotuhého asfaltu, hutného kameniva frakce 4 - 8 mm, písku a vápencové moučky. Rozprostírá se ručně v jedné nebo více vrstvách. Povrchová úprava je v případě požadavku drsnosti prováděna posypem křemičitým pískem. Bez posypu je povrch hladký. Tloušťka vrstvy litého asfaltu v pozemních a průmyslových stavbách činí 2,5 - 4 cm.

D

Dálnice je silniční komunikace sloužící pro dopravní spojení mezi důležitými centry státního a mezinárodního významu, směrově rozdělená, s omezeným připojením a s omezeným přístupem, vyhrazená pro provoz motorových vozidel s konstrukční rychlostí stanovenou platnými pravidly silničního provozu; její křížení a křižovatky se všemi ostatními komunikacemi jsou řešeny mimoúrovňově.

H

Hmoty vybourané jsou vybourané konstrukce nebo jejich části (např. zábradlí, svodidla, obrubníky, značky, panely apod.), popř. další vybourané kusové (nesypké) materiály, které se nakládají převážně autojeřábem nebo ručně.

CH

Chodník je přidružený pás určený pro pěší, oddělený vertikálně nebo horizontálně od přilehlého jízdního pásu.

K

Kamenivo drcené (šterkodrt') vzniká drcením horniny a následným tříděním do požadovaných frakcí. Drcené kamenivo se používá zejména pro nosné vrstvy vozovek a chodníků.

Kamenivo obalované asfaltem (OK) je kamenivo za horka obalené asfaltem. Lze použít i jako krytovou vrstvu.

Kamenivo zpevněné cementem (KSC) směs kameniva přírodního nebo umělého stmelená cementem.

Kamenivo těžené je kamenivo přírodního původu vzniklé usazením hornin určitých frakcí. Vyznačuje se zaobleným tvarem zrna. Jsou to:

- **písek kopaný** je drobné kamenivo frakce do 4 mm s obsahem jílovitých součástí,
- **písek říční** je drobné kamenivo frakce do 4 mm těžené z vodních toků. Může obsahovat organické látky.
- **šterk** je tříděné přírodní kamenivo se zrny většími než 4 mm,
- **šterkopísek** je přírodní kamenivo se zrny většími i menšími než 4 mm.

Kategorie silnic, tj. určení kategorie, podle jejichž technických znaků má být určitá silnice projektována a budována, je pro dálnice a silnice hlavní a základní sítě stanovena plánem rozvoje silnic (ČSN 73 6101 Projektování silnic a dálnic).

Komunikace pro pěší je nemotoristická komunikace určená výhradně pro pěší chodce.

Komunikace silniční je pozemní komunikace určená převážně pro provoz silničních motorových vozidel, jejímž charakteristickým znakem je zpevněná vozovka.

Krajnice je šířkový prvek koruny silniční komunikace mezi dopravním pásem a hranou koruny; skládá se zpravidla ze zpevněné a nezpevněné části.

Kryt vozovky je horní část vozovky určená k přímému poježdění vozidel. Podle počtu vrstev se rozlišuje jednovrstvový kryt a vícevrstevový kryt.

M

Makadam je konstrukční vrstva komunikací z hrubého drceného kameniva s výplní. Výplň může být jemné kamenivo, případně cementová směs.

Mastix je směs drobného kameniva s maximální velikostí zrna 2 mm a kamenné moučky obalená asfaltem.

Mechanicky zpevněné kamenivo (MZK) vznikne zhutněním nestmelené směsi kameniva nejčastěji frakce 0/32 bez použití tmelící složky.

Mechanicky zpevněná zemina (MZ) je vrstva vozovky z nestmelené zeminy nebo náhradních materiálů (materiál z demolic, betonový recyklát atd.)

Mikrokoberec vytváří na povrchu vozovky nebo vrstvy tenkou souvislou živičnou vrstvu sloužící k jeho ochraně proti pronikání vody, k prodloužení životnosti vozovky a k omezení vzniku a šíření poruch. Vrstva nezvyšuje únosnost konstrukce. Mikrokoberce se kladou na veškeré druhy hutněných asfaltových vrstev podle ČSN 73 6121.

N

Nerovnost povrchu vozovky je vlastnost povrchu vozovky charakterizovaná nezanedbatelnými odchylkami proti povrchu navrženého podle příslušných norem.

Niveleta silniční komunikace je výšková složka silniční komunikace určující její výškový průběh.

O

Obruba je vodící bezpečnostní zařízení, které vytváří stupňovité vyvýšení určitého dopravního pásu, pruhu, ostrůvku apod.

P

Podélný sklon je odklon nivelety silniční komunikace od vodorovné roviny; udává se zpravidla v %.

Podklad vozovky je spodní část vozovky určená k roznášení tlaků vozidel z krytu vozovky na podloží; skládá se buď z jedné nebo z více vrstev různě zpracovaných stavebních hmot.

Podklad typu OM je silniční podklad z obalovaného drceného kameniva - typu obalovaného makadamu (zrnitost nad 32 mm).

Podsyp je nejspodnější ochranná vrstva vozovky, jejímž účelem je kromě roznášení tlaků hlavně zabránění kapilárnímu vztlínání vody z podloží, plošné odvodnění pláňe, ochrana výše položených vrstev vozovky před eventuální vztlakovou infiltrací rozštělené podložní horniny a provzdušnění; provádí se z propustných nesoudržných materiálů.

Popílek je nerostný zbytek po spalování tuhých paliv pozůstávající převážně z malých částíček křemičitanového skla získaný zachycováním z plyných spalin v různých odlučovacích zařízeních připojených zpravidla k velkým topeništím na spalování práškového uhlí. Je to nejjemnější část ve směsi označované obecným pojmem popel.

Prohozená zemina je vykopaná zemina zbavená větších kamenů

Propustek je mostní objekt, popř. jeho část s kolmou světlostí mostního otvoru do 2,00 m včetně, sloužící zpravidla k příčnému převedení stálých nebo občasných vod, trubních a jiných vedení tělesem komunikace.

Přídlažba je podélný pruh z kostek nebo prefabrikátů, oddělující plochu vozovky od jejich ostatních částí. U živičných vozovek slouží k vytváření přechodu mezi komunikací a obrubníkem.

Příkop je otevřené odvodňovací zařízení o hloubce přes 30 cm; podle tvaru příčného řezu rozeznáváme příkop lichoběžníkový, trojúhelníkový nebo zaoblený a podle úpravy příkop nezpevněný nebo zpevněný.

Přivaděč je silniční komunikace s omezeným přístupem umožňující propojení dálnice, rychlostní silnice nebo rychlostní místní komunikace se sítí silnic nebo místních komunikací vyhrazená motorovým vozidlům se stanovenou konstrukční rychlostí podle platných pravidel silničního provozu.

R

Rigol je otevřené odvodňovací zařízení hluboké nejvýše 30 cm, zpravidla zaoblené a zpevněné betonovými tvárnicemi, kamennou dlažbou, vybetonováním apod.

Recyklát tříděný vzniká zpracováním materiálu z demolic budov a silnic. Je vhodný pro nosné vrstvy při stavbě silnic.

Recykláty dělíme na:

- **asfaltový**
- **betonový**
- **cihelný**
- **směsný**

S

Sloupek směrový je vodící bezpečnostní zařízení tvořené sloupkem doplněným odrazkami usnadňující bezpečné směrové vedení vozidla.

Stabilizovaná zemina je zemina se zlepšenými vlastnostmi povrchové vrstvy základové půdy na místě přimíšením vhodných hmot, např. cementu, asfaltu, dehtu nebo vápna. Stabilizovaná zemina slouží jako lehký kryt podružných cest a ke zpevnování podkladu silničních vozovek a letištních drah.

Suť vybouraná jsou hmoty sypké, popř. stmelené vápnem, cementem nebo živíci, kamenitého a podobného charakteru a dále hmoty kusové (dlažební kostky, lomový kámen apod.) získané při rozebírání, odstraňování, vytrhávání a bourání podkladů, krytů apod., které se běžně nakládají nakladačem nebo ručně.

Svodidlo je záchytné bezpečnostní zařízení, které snižuje nárazovou energii vozidla a brání vozidlu vyjet z vymezeného dopravního pásu.

Svodnice je pásnice upevněná zpravidla na pevných sloupcích svodidla, tvořící nárazovou plochu.

Sypanina je materiál získaný z výkopů nebo ze zemníků na téže nebo jiné stavbě, hlušina z dolů, odpadový materiál z průmyslu (škvára, struska) apod., který se používá ke zřizování násypů, podsypů, podkladních vrstev apod.

I

TEVYCED jsou tenké vyztužené cementobetonové desky letištních ploch tl. 110 až 180 mm.

V

VIBROCEM je konstrukční vrstva vozovky založená na principu oddělené betonáže, tj. vyplnění předem připravené vrstvy drceného kameniva hrubého cementovou maltou s přísadou plastifikátoru pomocí povrchového vibračního zařízení.

Vibrovaný štěrk (VŠ) vrstva vytvořená kostrou z hrubého drceného kameniva se zavibrovaným výplňovým kamenivem.

Vozovka je zpevněná část silniční komunikace určená pro poježdění vozidla.

Vozovka netuhá je vozovka s živičným, popř. jiným krytem na podkladu ze stmelených nebo nestmelovaných materiálů.

Vozovka tuhá je vozovka s cementobetonovým krytem nebo s podkladem z prostého nebo vyztuženého cementového betonu.

Vrstva obrusná je vrchní vrstva krytu vozovky.

Vrstva ložní je spodní vrstva živičného krytu vozovky.

Vrstva ochranná je spodní vrstva vozovky z nestmelovaných, avšak nenamrzavých materiálů nebo ze zpevněné zeminy určené zejména na ochranu vozovky před účinky promrzávání podloží.

Vrstva výkonná tepelně izolační (označení písmeny VTIV) je ochranná vrstva vozovky z materiálu s velmi nízkou tepelnou vodivostí.

Výsivky jsou odpadem z výroby drceného kameniva bez zaručení ukazatelů jakosti a velikosti kameniva.

Výtluk je porušené místo v krytu vozovky, popř. i v jejím podkladu, ve tvaru zřetelně ohraničené prohlubně.

Z

Značka dopravní svislá je dopravní značka umístěná svisle zpravidla na sloupku nebo jiné konstrukci.

Značka dopravní vodorovná je dopravní značka provedená na povrchu krytu vozovky, popř. i obruby, barvou nebo jiným vhodným způsobem.